

Latin Preliminary Amities.

55. gadagahjums.

Art. 6.

Trefchdeena, 11. (23.) Februar.

1876.

Redakcijos adresa: Pastor Satranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedicija Vestvorn k. (Meyher) grahamu bokde Zelgava.

Nahditājs: No eelkāfsemehm. No ahrsemehm. Visjaunakāhs finas. Walstebudscheta aprehēlinums. Behders mubši darba dewejs. Preelfsch Luteru palihdsibas lahdēs. Naudas tirgus. Atbilda. Sludināfchanas.

No eckysemehm.

No Kuldigas. Muhsu pilfehta dīshwe beidsamōs gadōs us dauds pusehm spēhrusī leelus fohlus us preefshu. Mumš tagad ir stals tilts, kuru usslatoht katram sīrds preezajahs. Nu Wenta, tik eijoht kā brauzoht, waj uhdens leels jeb māss, waj filts jeb ledus laiks, mumš nedora nekahdas behdas. Senak tumschā wakarā bij gar fehtahm un nameem jagrahb-stahs, kad paſcham lukturitis nebij rohkā. Tagad mumš ir itin branga eelas apgaismoschana ar petroleuma lampahm. Senak kad magistratei us kahdu norunaschanu un apspreeschanu namneeki un birgeli bij jaſafauz, tad lika us eelahm iſbungaht, tagad no jaungada pilfehtam ſawa masa awise, kur magistrate un polizeja wiſas fa-eefchanas un terminus iſſludina, kur kaufmani un ziti laudis zaur awisi pilfehtnekeem un apkahrtejeem war ſiau padoh. Kad ſenak kahds, it ihpaſchi ſem-neeks jeb pilfehtu deeneſneeks, kahdu graſi bij aiftaupijis, un to gribuja fpahrkafē eelikt, bij jaſuhta us Zelgawu un Lee-paju, tagad mumš us rachtuſi paſcheem fpahrkafē, kur 2 reiſ par nedelu war naudu eelikt un iſnemt. Ta makſa 5 prozen-zenes. Pret drohſchibū war ari naudu dabuht leeneht. Mehš zeram, kā tee fungi, it ihpaſchi eltermanis Grabe, magistrates ſekreteeris Goebel un adwokats Adolphi un ziti, kureem pil-ſehtnekeem par dauds labahm eerikteſchanahm japatēzahs, ne-apniks jo prohjam par pilfehta labklahſchanu rubpetees. Ta leelaka un fwārigala leeta pahr wiſahm, zaur kuru muhsu dīshwe peenehmusehs leelumā un jaukumā, ir muhsu ſkohlas buhſchana. Preefsh 10 gadeem bij tik kreisſkohla, elementar ſkohla un elementar meitu ſkohla, pa wiſahm kohpā ar 200 ſkohlas behrneem. Tagad ir pehz iſgahjuſcha gada ſkaitla gimnasijā 213, gimnasijas preefſchſkohlā 100, elementar ſkohlā 100, augstakā meitu ſkohlā 80, elementar meitu ſkohlā 60, wahzu baſnizas jeb nabagu ſkohlā 70, latweefchu kesterā ſkohlā 60 ſkohleni. Kad mehs wehl klahrt peerehkinam 62 no jaunahs pilfehta jeb kreisſkohlas un 50, kas mahzahs weenā latweefchu priwaſſkohlā, kad ir vahri par 800. Leela data no ſchein neween tais masās, bet ari tais leelās ſkohlās ir Latweefchi. Škohlas nauda var qadu iamaffa:

1. Gimnāzijā tais 3 augstakās klasēs 50 rubl., tais 3 semestris 40. Vrihwēfshohla, kam lihds schim nebij atveleita, no jauna wairs netohp dohta.
 2. Augstakā meitu-skohla pirmā klase 50, oħtrā 40, treschā 35 un zeturtā 25.

3. Gimnāzijas preekschfkhohlā 25 rubl.
 4. Abās elementar skohlās pilsehtu draudses lohzelkeem 6, ziteem, kas pee pilsehta nau peerafkstijusches 10 rubl.
 5. Pilsehta jeb kreisskohlā teem, kas pee pilsehtu jeb lauku draudschem, kas par gadu ko lihds, maksā 14, ziteem 20 rubl.

Tā nu, kā mehs redsejuschi, Kuldīgas pilsehtā skohlas buhschana gauscham plaukst, par ko tik ir ko preezatees. Skahde, ka par Kuldīgas draudses pagasta skohlahm newaram doht tāpat preeka wehstis. Krohna pagasteem wehl nau nekahdas skohlas un teem ziteem pagasteem tahs skohlas eekite-schanas wehl pa leelakai dākai ir lohti wahjas un plahnas. Jazer, ka jauns skohlas likums un jauna skohlas walbischana ari tajā leetā peepalihdsehs us preekschu tikt.

No Saldus. Ar to pliko ledus laiku tihri bailes brauze-
jeem, jo rati un ragus treez no weenas puses us ohtru, ka pa-
fchi un sirgi drihs war nelaimigi tapt. Tā 20. Janwar W.
muischas 22 gadus wezs jauneklis seenu wedsams no wesma
us ledainu zetu kritis; galwa un mugura lohti dragata. Ta-
gad stahw dakteria kohpſchanā. Deewš ſin, waj buhs wairš
zehlejes? — Ari kakla ſlimiba ſchoſeem muhju behrnuſ un
daſchus leelus ſpaida, lihds daudſi nahwei par upuri tohp.
Vulka ſkohlas behrnu ari beeſi ſkohlu aiflawe ſlimibu dehl. —
3. muischā paſchu ſwaiſnes deenās nakti ſaglis ahboliuſ ſa-
dſis, no rihta tam pa pehdahm pakat nodſinahs, jo bija
wesmā krahwiſ, un tā tad zetu nokaisiſis. Tagad stahw tee-
ſas ifſmelleschanā. — B. pagastā W. mahju meita preeſch
ſeemas ſwehtkeem dſemdeja ahrlaulibas behrniuſ un ſatureja
to nekriſtitu tſchetas nedekas. 17. Janwar wehlu wakarā
mahte guleht eedama behrniuſ nomasgajuſi, un uhdeni ar
wannu pee gultas atſtahjuſi. No rihta zeldamees behrniuſ
atraduſi wannā noslihkuſchu. Deewš augſtais labaki behrniuſ
nahwi ſin. Lai Deewš walda un farga wiſu ſirdis no ſauna
walaeem. A. R.—L.

Latv. avisēs nesen bij peeminehts par kahdu krohna - E... pagasta faim neeka dehlu, kas par dauds leelas nekahrtibas dsen un netohp peederigi fawaldihts. Vahr wina lideribahm waretu gan leelu leelas grahmatas rakstiht, bet lai pеetek tagad ar scho masumu, par diwi nesen padariteem notikumeem;

Nesen atpakat, kahdā fwehfdeenā, minetais, fai'mneekā
dehls sawahlis wehl dauds zitus frohga brahlfchus un aishgab-
jufchi E... iauishas frohgā us balli, tur labi fadsehrufches,
fahlfchis ar muishas falpeem kautees un israhwufchi naschus
no kabatahm, ar kureem dascheem galwas un gibmju's bref-
migi fasfambajufchi. Beidscht J.... mahju fai'mneekam,

kursch pee durwju stenderes stahwejis un flatijees, weens no kahwelschleem ar fawu nasi aiskampis labo rohku un labahs rohkas ihschki par wifam nogreesis, ka tik ahda ween wehl bischki turejusees. Te nu gan buhtu rasbaineeks lihds ar fa- weem beedreem labu algu dabujujschi, bet dsird, ka fainneeks esohf par mihi — brandwihna glahsiti kahwees paeluhgtees un aismirris wifas fahpes. Ta schahdas kriminal leetas pa- leek paslehtas un valaidneeks grehko drohschi no jauna. Ohtrs nedarbs: Smehtdeen to 18. Janwar tas pats fun- dinsch aissahjis us nezik tahka krohga, tur lihds pusnaktei peedsehris, pahrgahjis mahjas un eegahjis faines istabu un lausees fawu neschklihstibziteem wirfui. Saimneeks isdsirdis, skrehjis raudsift, un iseedams atradis pats fawu peedsehru- schu dehlu. Tehws nu gan gribesjus dehlu pahrmahzicht, bet dehls aehmees preti turetees un fahjis pats fawam tehwam doht par galwu, ta ka tehws newaredams nekur glahbtees, noskrehjis paschä pusnakti us ohtrahm mahjasm pee pagasta wezaka, lai nahk lihdscht fawaldbiht. Tas nu atnahjis un esohf bresmu behrnam fahschjuschi kahjas un rohkas, un nolis- kuschi, lai gul lihds rihtam, kur tad fohtijuschi west pee tee- fas, bet dsird, ka mahtei palizis dehlinia schehl un kusu valaidusi wakam. Kur weens per un ohtrs glauda, kas tur lai labs isnahk?

No Slekhahm. Ar preeku waram fazicht, ka ari pee mums sirdis rohdahs, kurahm ruhp fawu mihi Deewanamu kohpt un puschlkoht. Chka gan wehl prahwa un stipra, tikai uswalks bija nodrupis, un lohgi par diwi gadu sumteem un wairak, tumschu un nejauki palikuschi. Zeeen, mahzitajs van Beuningen preeksch 13 gadeem no Leel-Zwandes pee mums atnahjis, pirms par to gahdaja, ka jaunu gaischus lohguus dabujahm un muhri no ahrenes un eelschas tapa balti iswiteti. — Tad winsch draudsi ar mihiem sirdigeem wahrdeem us- aizinaja, basnizai krohnskurti gahdaht. Daudsi fawu ar- tawu us to pasneedsa un lukturis, par 120 rubl. Rihgå tais- hts, tagad basnizu puzechko.

Pee tam ari altaris no weenas mihias zeenigas mahtes, ko Deewa nu ari pee fwehtas dusas aizinajis, ar jounem, smuleem un dahrgeem dekeem tapa apdahwinahs. Jaunais dsimtskungs baron Friedrich von Behr, pehz augsti zeenita tehma mirechanas fawu dsimtsmuishu usnehmis pagastu ap- fweizinadams jaunu sudraba seititu altara kannu basnizai schinkoja. Bet weena leeta wehl polika nepahlabota. Ehr- geles 230 gadus wezas, nefpehja wairs ar fawu fkanu tau- schu sirdis zilaht. Bet Deewa ari schini leetadrihs palihdssetaju un kohpeju pefuhltija. Jaunais leelskungs usdewa flauenajam ehrgelehu buhwetajam A. Hermann f. Leepajä jaunas ehrgeles buhweht, kas pret seemas fwehtkeem tika gatawas un no leetas pratejeem par lohti teizamahm tapa atrafas. Ehrgelehu eesweh- tishana notikahs paschöd seemas fwehtös, un pirmä fwehtku deena basniza bija aif laudihm stupri pildita. Katra sirds wehlejahs pehz ilga laika atkal jauku ehrgelehu fkanu dsirdeht. Zeeen, mahzitajs no altara papreeksch issahstija, kahda augsti teizama leeta basnizä ehrgeles esohf, kas ar fawu mihiu balsi ka patlabakais, peetizigakais draugs wifos dshwibas liktenös preeksch un behdä — muh mihi pawada — sirdi augschup zilajohit us debesihm, paslubinaja tad draudsi, wißpirms Deewam pateiktees par peedsihwotu preeka stundinu, mihiem dsimtskungeem par mihi jauku dahwanu un flauenam meiste- rim par wina puhlinu un teizamu darbu un beidoht eeßweh- tija jaunahs ehrgeles trihsweeniga Deewa wahrdä. Pehz

tam draudse ar pilnigu ehrgelehu fkanu usdseedaja: „Gohds Deewam augstibä.“ — Dauds sirdis ehrgeles fkanu atkal dsirdoht bija dftli aiskustinatas, zit dascham asaras ajs spih- deja. Jaunahs ehrgeles ar wifu kohri, kas ari tapa leelaks pahrtaihsts, makfa 3700 rubt. Jauks upuris, ko zeen, dsimtskungs Deewam par gohdu un draudsei par preeku un svehtibu nesis.

Sirfnigu pateizibu fakam mihiem zeen. dsimtskungam par wina mihiu sirdi, dewigu rohku un jauku dahwanu.

Sirfniga pateiziba ari mihiem meisterim, kas nekahdus puhlinus nau taupijis, tahdas jaukas, glihti strahdata, pehz jaunas wihses eeriketas ehrgeles sagatadowams.

Pateiziba wifem, kas ar mihiu sirdi par Deewa namu peekohpschanu gabda, gan ar darbeem, gan ar guudu padohmu un paslubinachanu. Skaneet tad jaunas ehrgeles lauschu sirdis us to Kungu zilajohit! Teizeet to Kungu Deewu eeksh wina fwehtas weetas, teizeet winu ar fawahm fkanigahm ba- sunehm!

J. G. G. H.

Kursemes zeetumös pehz ministera lunga pauehles us 1876. gadu preeksch zeetumneeka ustura ir nospreesti ildeenas 8 kap.

Jelgawas amatneeku beedriba 26. Janwar fwehtas ar gohda maliti un daschadahm runahm.

Grohbinas pilfehtina grib nabagu un flimneeku namu taisht un us to zaur awisehm luhds mihiestibas dahwanas ari no zitahm pusehm.

Rihgå no 3. lihds 10. August ar domehnu ministera at- wehlechhanu tiks notureta Kreewijas mescha kohpeju tresha wißpahriga sapulze. Mescha leetu waldineeli un prateji, kas pee runahm grib dalibu nemt, lai peemeldahs lihds 15. Juli pee Pehterburgas meschu beedribas jeb wehlak pee Rihgas komitejas.

Rihgas pilfehts grib few ihpaschu museuma namu buh- weht un ir uswedinajis, lai arkitekti meldejahs ar preeksch litschanahm, ka wißlabaki schahds namis buhtu eeriktejams.

Rihgas Latweeshu beedribai 27. Janwar ir zelti par beedribas preekschneeku A. Kalnin f. un par wina weetneeku Ch. Berg f.

Rihgas fabrikanta Karl Kristjahn Schmidta akziju- zementu un ellas fabrikim tiks statutes ir no muhju Kunga un Keisara apstiprinatas. Wairak kantora fungi ir sadewu- schees kohpä scho fabriki west un wina peenahkumus pret walits- banku ispildiht.

Rihgå to nakti us 20. Janwar Jelgawas ahrrihgå flep- lawibas darbs notizis. Sehgelu taishtaja Bauera kutscheeri Jan Bruhwel no rihta agri fawu istabinä tika atrafis nohst. Istaba bij duhmu pilna, gultas tuwumä bij degoscha lampa, seena maiss bij pawifam fagrusdis, ari lihks bij pahri wee- täs fadeds. Kad lihki klahak apskatija, usgahja skrambas, ta ka sahka dohnaht, ka tur grehka darbs buhs vadarihts. Polizmeisters nehma smalki pakat mekleht, kas wisi to deenu preeksch tam tur tai sehtä bijuschi, jau pee tirdishanas Tu- kuma okladists M. P. tika peespehls us meleem; to nehma tahlakä isklaufinachanä un 28. Janwar väkarä winsch ari pats isteizahs, ka esohf gan to Jan Bruhweli nokawis. Winsch zerejis pee ta atrafis naudu un gahjis pee wina us nahts- köhrteli; kad abi bijuschi apgulufchi, winsch nehmis zirwi un nositis to kutscheeri un aissahjis wina pulksteni un naudas makflihds panendams, kurä deemschehl pehzak tik 1 rubli 20 kap. atradis. Aiseijoht winsch aissedfinajis to seena maifu,

Iai nams nodegtu un fleykawiba paliktu opflehyta. Naudas winam lohti wajadsejis, iai waretu ahtri kahsas tureht ar sawu 17 gadu wezu mihsako; kas tam us kahlu gulejuši. Atkal pee ſchi behdiga notikuma newaram pameſt nepeeminetu, ſik dedſigi jaturahs eelſch deewabijaschanas ihpaschi wifeem teem jaunkleem, kas us pilſehteem aiseet, kur ſimtejadas kahr-dinaschanas wirſu kriht. Darbs til tur welnam pirkstu pa-neegt, tad tas jau gan ahtri pohsta dſilumā eeraus.

Krohna-Wirzawas Mahdschus ſkohla 4. Janwar Jelgas-was draudſes laukſkohlotaji natureja ſawu ſapulzi. Bij kohpā kahdi 8 ſkohlotaji un 4 ſkohlotajas kā ſlaufitajas.

— No Pehterburgas nahk ta ſina, ka preeſch Baltijas gubernahm us preeſchu nezelschoht wairs generalgubernatorus; katra gubernia ſem fawa gubernatora ſtahwedama buhſ teefcham wirſwaldibai Pehterburgā peefaiſita.

— Gohda mafſa eſoht iſliſta preeſch jauna iſqudrojuma, kā dſeljela maſchinehm war peelikt tahdu eeriki, kas weegli atſweech pee malas waj nu lohpus waj zilwekus, kas us ſchkeenehm atgadahs preeſchā.

No Pehterburgas. Pee Donez lihuijas ta jauna dſeljela buhwe ir iſdohta Momontow k., kas apnehmeeſ to zelu taſiht par 47,182 rubli ik par werſti. Wiffs zelſch mafſahs 22 milioni rubl.

— Nahkoſchā laikā nahk walſtrahtes ſpreeſchanā ta leeta, kā to iai panahk, ka pa wiſu walſti tohp tahs jaunahs kaſarmas fabuhwetas, kas pee wiſpahriga kara deenesta nepeſchami wajadſigas. Tas deenestlaiks nau garſch un ſaldatu pulkus newar klihdinaht un pa tahleem zekeem ſlik ſtaigabit, jo tas kawe pee deenesta eemahzifchanas. 30 milioni rubli gan nu kara ministerijai buhlu gulofchā ſaudas, tee radahs no rekrutſhu iſpirſch. kwitanzehm. Bet ar teem 30 mil. newar nekurp kluht, jo tahs kaſarmu buhwes mafſahs dauds wairak kā 100 milioni. Tad nu gudrohſ, kā ſchi leeta iſdarama.

— Osird, ka ministerijas gribohit weenu leetu rohkā nemt, prohti to, kā tohs par dauds beechus amata un pastahwefchanas ſwehtkus (ſudrab- un ſelta kahsas un tahs gitas jubilejas) dauds maſ waretu maſinaht, jo tagad dſird, ka pa malu malahm tahdus ſwehtkus fwin, drihs pehz 25, drihs pehz 30, 35 u. t. pr. gadeem. Ta gohdinachana zaur tahdu beeu no-walkachanu ſaude wiſu wehrtibu. Gribohit noteikt, ka amata ſwehtki tik ir ſwehtami pehz nodſihwoteem 25 gadeem un ar waldbas atwehlefchanu. Tahm daschadahm ſabeedribahm ne-buhſ brihw agrak kā pehz 50 gadeem atwehlefchanu us ſwehtku ſwineſchanu iſluhgtees. Ir gan beidsamajā laikā ar to leetu par traiku fahzis eet. Kur tagad neſwin peeminas ſwehtkus? Kahda lauſchu faujina neſwin tagad leeliskam ſawus beedribas ſwehtkus?!

— Kreewu kara ministerija buhſchoht us Amerikas ſeelo iſſtahdi Filadelfijsa ſuhtih gakaſ prowjanta ſkastes, kur gaka ar ſalizihi ſlahbuma ſpehku tohp frifta uſglabata. Ta eetaiſita gaſta ſtahwoht lihds 4 mehnecchi nepalikuſi weza.

Pehterburgā ir zeemā Meklenburgas leelherzogs. 29. Janwar no Gatschinas, no lahtſchu jakts atpakaſ brauzohit leelherzogam gadijahs ta nelaimē, ka kaut gan Keiſara kutscheeris preti fauza, weens iſwoſchtſchiks uſbrauza til ſtipri us kamanahm, ka leelherzogam peere un deguns tika ſaſkram-bati. Neprahdigais brauzejs ſinams tila tuhdal ſonemts zeeti.

Helsinsorsā no 1. Februar iſnahk weena awise kreewu walodā. Par redakteeru ir gimmaſias ſkohlotajs Ahanowſ.

Ap Woroneschu ir atkal wareni ſneega puteni bijuſchi.

Tſchernigowas gubernā ap Borinu eſoht til leels bari-bas truhkums, ka lohpeem un ſirgeem nau nekahda wehrtiba. Tur ir notizis, ka weens ſaimneeks, kām wehl bariba, ir 3 darba ſirgu noſirizis par 2 rubli. — No Besarabijas rafſta, ka tur baribas truhkuma deht us weena gada ſirgu ir 50 ſirgi iſdohti par 60 ſapeiku gabala. Bet kā tur iſſtatſees pawa-farā, kad darba ſirgu truhkſ?

No Kokanas ta ſina atnahkuſi us Pehterburgu, ka Kreewi ir atkal 18. Janwar Kokaneeschu pulkus ſtipri ſakahwuſchi un pats nemerneku wadonis Autobatſchis ir nahzis Kreewu ge-nerata ſkobekewa preeſchā un padewees luhgdamſ preeſch ſewis Kreewu Keiſara ſchehlaſtibū.

No abſemehm.

No Berlines. Bismarck ſeene no beidsamajeem weefi-bas wakareem, ko runas fungem dewa, us pahri draugeem fazijis, ka wiſch dauds ja wehl 2 lihds 3 gadi ſpehſ tahs amata nastas panest nefakrisdamſ, un wehletohs jo ahtri wa-reht iſraſitees un pee meera tilt, ka waretu wehl kahdu ſai-zinu preeſch ſaweejem dſihwoht.

Weens no Berlines milioneereem. Schiniſ deenās Berline ſwineja ſawu 60. dſimſchanas deenu weens birgelis, wahrdā Feit, präfts wihrs, bet iſtī gohda wihrs. Preeſch 40 gadeem wiſch bij atnahzis us Berli ni un bij laimigſ, ka dabuja kahdu fehtſpuischa weetinu. Wiſch bij uſtigis ſawā amata un taupigs ar ſawu graſi. Pebz kahda laika valika par fuhrmana puifi, tad par fuhrmana ſaimneku un Deewiſ ſina dſihwi bagatigi ſwehtija, ta ka tagad wiſch it wihrs no wairak kā miliona. Winam ir pahri muſchias un ziti ſemes platzhi. Tagad wiſch ir ſawu fuhrmana amatu atlizis pee malas un wada kluſumā un deewabijbā ſawa ſwehtita we-zuma deenās.

Franzijā pa wiſu ſemi pohtchahs pee runas fungu ſelſchanas preeſch jauna depurirtu nama. Wehleſchanā ir 20. Februar. Kad tad nu abi nami buhſ pilnigi, ſſenats un deputirtu nams, tad waldfiſchanā warehs ſtaht us teem jauneem pamateem.

Englantes krohna prinzis wehl zelo pa Indiju. Englan-deeschi ſtipri zereja, ka krohna prinficha parahdiſchanahs tu-renē ſtipri us to derehſ, ka Indija tohp jo tuval ſewilkta pee Englantes, bet deewſſin, waj ta jau buhſ. Rupat us Englanti ſinas atnahkuſhas, ka Indijā tahli apgabali ir ne-meera pilni un til ar waru tohp ſawalditi.

Spanijā waldfiſchanas armija ir eenehmufi Durango pil-ſehtu, kur Don Karlos ſawu kohrteli tureja. Ohtra ſina ſkan, ka wiſa Biskaja un Alawas ſemite, kas lihds ſchim pa Don Karloſam gahja, eſoht waldbneku rohlaſ. Kad jau reis iſdohtohs to brahlu karu pabeigt.

No Turkeem. Kā dſird, nemeerneku wadoni eſoht leel-wolſtihm to aibildu dewuſchi, ka wiſi nebuht nepaſohfees Turkam, lai teem ſohlitu ko ſohlidams. Bet wehlreis teem to jo zeeti liks preeſchā. — No 27. Janwara Turki un nemeerneeki ſtahw weenā karofchanā, drihs ſchur, drihs tur. Nemeerneeki ir apnehmufchees wiſpirmiſ ſopohſtih ſiſas tahs Turku walts buhdas un maſohes zeetolſchus, lai tee tad pehzak wa-retu jo drohſchaki eet us wiſahm puſehm un nau jabihſtahs, ka Turki kritihs mugurā. Ir jau ari laba teefā ſcho butku nodedſinatas waj iſahditas. Bret 15. Februar nemeerneeki taſahs no wairak puſehm zeltees un ſahkt apjohſt Turku ſpehku. Bet ari Turki to jau mana. — Sultans jau atkal ſawu kara ministeri atlaidis un eezehlis jaunu. Bet neba ta

ir ministeru waina, ka newar nemeeram galu dariht. Tas jaunais gubernators Ali Pascha, ko Sultans us Herzegowinu suhtijis, leek nemeernekeem us wifahm pusebm issludinaht, ka wini war tuhdal eestahd wifas tais apfohlitas brihwibas, ja tik eerohtschus leek pee malas, bet neweens us to neklau-fahs. Ari us Montenegrui rafstichts, lai ta fawz sawejus mahja, kas nemeernekeem eet par wadoneem, Montenegro fohtlijusees dariht, kas buhs eespehjams.

Tahs 5 punktes, ko Turku Sultans apgabalu peenehmis ir schihs: 1) pilniga tizibas swabadiba, 2) nodohschana eewahfshana netohp us renti isdohta, 3) Bosneeschu un Herzegowineeschu galwas uaudas paleek paschu semehm par labu, 4) komisione is kristigeem un Turkeem lai usskatahs, ka waldischana schihs apfohlischanas yilda, 5) lauzineeku dsihwe ir daschadi jaweeqlina.

No Amerikas fino, ka 8. Február Nju-Jorkā ir bijis
uguns grebēs, kas dauds namus aprijis, skahde esohd pēc 3
milioni dollaru.

Wisjaunakahs sinas.

Pehterburgas waldib. aw. snao, ka 3. Febr. muhsu Kungs un
Keisars esohf preefschā aizinajis Baltijas guberan 3 mujschneeku wezakus
von Bock, von Maydell un graf Keyserling L un schein issazijis, tapebz
Baltijas generalgubernatora amatu pawehlejīs nozelt. Winsch sinohf,
ka schi pawehle daudskahrt aplam teekohf opspresta, tapebz turoht
par waijadfigu, teem to leetu ar fawu paschū muti isskaidroht. Pa-
sifhdams Widsemneeku, Igaunu un Kursemneeku padewibū un zik
lohti wini kahrtibū lohpj un mihl, winsch turenes generalguberna-
toriju par newaijadfigu esohf atradis un tapebz schi amata nozel-
schana esohf jauna ustizibas sime, ko Keisars schahm prawnizehm
dohdoht. Eelschligu leetu ministers Keisaram zelschoht preefschā wi-
fas schō gubernu waijadfibas un wisu, kas winu lablahschau valih-
dsehs wairoht. Beidsoht Keisars mujschneeku wezakeem wehl usdewa
pasludinahf wiseem, kuru weetneeki tee esohf. ka schein wina sirdi mihi
un dahrai.

R, S-z,

Walsstsbudscha ta aprehfimms,

fo finanzministeris Reisaram preekschä lizis, israhda, ta 1876. gadā Kreewu walstā eenahkchānas buhs 570 milioni un 138,308 rubki (starp tahm no dsehreenu akzises 191 mil., no fahls, zukura un tabaka akz. 26 mil., tulles 60 mil., stempelpapihra 9 mil., posta un telegrafa 15 mil., mesheem 11 mil., kalmu raktuwehm $7\frac{1}{2}$ mil. u. z.). Turpretim tahs krohna i sd obfchānas, kas 1876. q. qaidamas, buhs:

1)	Preekſch walſtſparahdu lihdfinaſch.	108,417,987 rub.
2)	" Sinoda un augſt. walſtſteef.	11,770,605 "
3)	" Peisara nama	9,029,099 "
4)	" Ahrwalſts ministerijas	2,297,243 "
5)	" Kara ministerijas	180,267,019 "
6)	" Juhras ministerijas	25,038,380 "
7)	" Finanzministerijas	66,266,446 "
8)	" Domehnu minist.	19,042,177 "
9)	" Gekſchleectu minist.	53,468,391 "
10)	" Skohlu minist.	15,153,507 "
11)	" Walſtſebuhw. minist.	17,018,350 "
12)	" Justizminist.	14,340,223 "
13)	Walſtſkontrolle un waifl. firgi	2,942,786 "
14)	Kaukafijas iſdohſch.	7,025,903 "
15)	" Iſd. pec eenemſch. u. atrehk.	27,080,229 "
16)	Gewiſchk. iſd. pr. dſelſzeleem u. ohſteem	10,893,789 "
	kohpā	570,052,138 rub.

tā ū wareku atliftees 86,170 rubs

Wehders muhsu darba dewejs.

4. Siwis eenem to zeturtu baribas weetu. Winu meeſa nau lohpugalai lihdsiga, bet tomehr ta isdohd weſeligu, ſpeyzigu, gahrdu ehdeenu. Siwis nau mahju eedſihwotaji. Pee mums tik ween Deewſ ſiwiſ audſina eekſch juhrahm, upehm, eſereem un zilweks ir tik winu tehretajſ un pohtitajſ, kas ari tanī laikā, kad ſiwiſ ſtrauſtojahs un nahrſtojahs, tahs ker un ſweijo un tadehl iſpohtia wezemuſ ar wiſu vereſli. Tapehz buhtu labi, kad zilweki nahrſtulaikā ſiwiſ nekertu, turpreti tahs ſahktu lohpt un audſinahrt, kā mahju lohpus, kā par prohwı bi-tes. Katrs faimneeks pee ſawahm mahjahm waretu iſraſt prahwu ſkrihni, dohbi, dihki, un eekſch ta audſinahrt mahjuſi-wiſ, lihnus, karuhſes, pihzkaſ, kur nohteslaikā paſweijoht. Kad ſkrihnis ſeemā ne-iſſalſt un waſarā ne-iſſus, tad ſiwiſ aug-ſun iſdohſeeſ par preeku, par uſtura palihgu.

5. Pahkstes augki, pupas un firni, eenem to peektu baribas weetu. Tee graudi ir pehz galas ta spehzigaka bariiba, tadehi ka eeksch teem seera dasas bagatigi atrohdahs. Tapehz, kam galas truhfst, tas lai pupas un firnus zet us fawa galda. Ta tad nu waijadsetu pupas un firnus wairak seht neka lihds schim tas notizis. Diwu eemeslu labad sem-kohpji nezechj dauds firnus: weenkahrt, tee dauds gadob aug dilti tahrpaini, abtikahrt, daschâ semê tee aug tik zeeti, ka tohs newar sawahriht. Pirmu taunumu war pa datai no-wehrst, kad fehklas firnus kalte rijâ un nekul wis salus nolauka, ka lihds schim. Jo firnu ehdeja tahrypa perekli is eeksch grauda aiss misas, kas lihds ar fehklu tohp issehcts laukâ, ar firni reise attihstabs un lihds ar feedeem pee pahkstites aiss meschanahs eeksch tahs eemetahs. Rijas karstums to tahrypu-perekli nolauj un grauda dihgshanas spehkam neskahde leelakais rijas karstums. Ohtru taunumu itin weegli war dseedi-naht. Katrâ apteeki war dabuht nospirk ohgluslahbu natronu. No ta waijag drusku eement grahpi pee zeeteem firneem, tad tee wirs tik mihksti, ka faschlihdihs. Natrons weselibai neko neskahdehs; jo tas jaultâ buhshana atrohdahs eeksch katrâ labibas graudina.

6. Labiba eenem festu baribas weetu. Geßch labibas, lai buhtu rüdfi, kweeschi, ausas, meeschi, ir atrohdamas wifas tahs spehka un baribas dalaś, kas pee wuhſu meefas ſildiſchanas un baroſchanas ir waijadſigas. Kates labibas graudinſch jauktä buhfchanā pastahw no: pautbaltuma, ma-tekla, libmes, fehrkeles, zukura, natrona, kali, ruhktella, kalka, dielis, flora, flura, foſforaſkabes un fehraſkahbes. Tapehz ari lohypi (ſahli ne-eewehrojoh) pahrteek, un ari zilweki waretu pahtift, — no maiseſ ween un uhdene. Gala ir meesa, kas apebsta atkal par meſu tohp pahrwehrſta, bet labiba ir tas dihgſlis, kas audſina peenu un galu. Tapehz mehs mihtu baltu un melnu bagatu maiſti uſzelam paſchā gohda weetā, luhgdamı: „Muſhu deenischku maiſi dohd mums ſchodeen!“ Kad mums ir maise, tad mehs eſam bagati, tad mums ir wiſſ kas, peens, kweeſis, gala, bet kad maiseſ pee-truhiſt, tad peetruehiſt wiſa ka; — tad ir bads. Lai ſcheligs Deewſ audſina muſhu labibu! No labibas halteem mil-teem mehs zepam maiſi, pihragus, kukanus; wahram kližkenus, kihfeli, putru, taisam puhteli; no putraimeem wahram putru, zepam pudinus, ar graudeem un milteem barojam muſhu peena un gala-dewejuſ, lohypus un putnis, tapehz lai dſiſwo labiba us druwahm grefni un bagatigai ayadoma!

7. Salnes, kartupeli, burkani, kahki, un ta jo prohjam, eenem to septitu weetu no muhsu baribas. Kartupels

ir kà wiſu faknu lehninsch un taħs zitħas ehħamas faknes ir wiħna apalschneeki, un kaf kartupeli katra sem ħażi un ir weegli fataisam i preeksch ehħanas, bes kulsħanas un malfħanas, tad ari tee wiſur toħp stahditi, kohpti un ehxti, gan wahriti, gan zepti, gan fauji, gan ar supu, gan weeni, gan ar zitħam faknem kohpā, un laimiga ir ta fainmeeziba, kur dahr ss isdohd bagatibus faknu augħlu, kur fainmeeze waſarā un seema faknes war panem-teez ar pilnu roħku un no taħm taisiħt daschadas riktes. Kartupels kuhp us lehnina gresna galda un ubaga prasta galdina. To ehd bagatibus un nabagħi, bet bagatibus masak un nabagħi wairak, un ir taħdi kautini, kas pa għadla likeem, waj wiſu muhsu, pahrekk wiċċwira kaf no kartupeleem, kureem ta' fakoh Kartupeli ir ta deenischka maise, ta deenischka bariba. Tee kautini ar kartupeleem tif faru d'siħbi u well. Kartupeli toħs netaħha nedu tukkus, nedu t'reknus, un tomeħt tee (kà taħla k redsejim) eekf kartupeleem apejha wairak labuma, nekkha bagatibus eekf fawwħm t'reknahm riktehim. Pee kartupeli ehdejjem tas fakams wahrdi peepildahs: Nabagħi fewi no-ehd par nabagu. Jo kartupeli ir-uhden apilni augħi, kurni leelaka baribas dala ir-reħxkeles, muħsu isdwa fsoħħħanas lihdsekkis un ta' masaka, tif diwi prozent, ir no iħsta meesja ustura.

8. Schlihſta putra ſtahw uſtura pehdigā fahrtā, ta-dehſt ka ta paſtahw wiſhwairak no uhdene, kam pa wirſu masas-tauku ažtinās peld tik knapi mirdſedamas, pa dibenu putraimš putraimu dſenajahs un pa widu fahls lepojahs. Wejōs lai-fos tahda putra bij Latwju deenifchka bariba, tagad ta joun paleek beſafka, treknaka, baltaka; pa to wairak, arween wai-rak, fahk peldeht gala, kunkuli, ſitni, kartupeli, gruzis, fil-keni un putraimi: Par to jaſreezajahs un jaſargahs no iſ-lepſchanas!

9. Kohku augki nau peeskaitami pee muhsu deenischkas baribas; no teem ween newens newar pa-chst, bet kad tee ar sawahm gahrdahm skabbes-, zukura- un fahls dakahm, sem-neekus rudent pa ohgu un ahbolu laiku brangi pameelo un us-prischina, bagateem zauru gadu der par delikatesi, tad es tohs uszehlu ari us deenischka galda, ar to karstu wehleschanohs: Kaut jel to bulstu dauds wairak!

Meesas baribu wiwpahrigi, hemigi, finatnigi un klafigi issstahstijis gribu wehl skaidrakas un gruntigas sinaschanas labad preefschā zelt muhsu:

Deenisch Kas baribas tabeli.

Gefsh 100 mahrzinahm.	Mahrz. Meefas ältauma ustura.	Mahrz. Meefas paſcha bar.
galas bes kauleem ir	11	20
pupu	40	30
sirau	30	27
putraimu	41	11
maises	30	8
partupelk	18	2

Kà no schahs tableles redsams, pupas un firni isnes leelakus flaitlus nekà gala, tas nahk no tam, ka gala ir rehkinata jehla, bet pupas un firni fausá, uhdensswabada, buhschana. — Schi tablele ta ir losama: Eeffch 100 mahrzinahm galos bes kauleem ir 11 mahrzinas meeßas siltuma ustura, un 20 mahrzinas preeksch vaschas meeßas baribas. Bet lai schi tablele un wifa ta leeta buhtu grunitigaki saprohtama, tad usrahidschu wehl to issnahkumu pehz ta pamatalikuma. — Zilw ekam

waijag katrā deenā (24 stundās) 22 lohtis mee-
fas filterna ustura un 9 lohtis meefas baribas.

100 mahrzinās no apakšchminetas baribas išdohd skaitā preešī tik dauds deenahm

	meešas šiltuma ustura un meešas baribū.
gaša bes kauleem	16 deen. 71 deen.
pupas	58 " 106 "
firai	43 " 84 "
putraimi	59 " 42 "
maise	43 " 28 "
kartupeli	26 " 7 "

No tabeles un resultata skaitleem redsams, zit daschadi muhsu
meebas usturi eeksch ehdamahm leetahm ir isdaliti, un ka tas buhtu
flikti, kad fahdam zilwelkam waijadsetu jeb winsch gribetu
pahrtiqt no weena pat ehdeena.

Kad kahds zilwels ehstu galu ween un tam par prohwi buhtu 100 mahrzinäs galas, tad winam paſchäſ meeſas bariba (plastigi lihdſekti) buhtu preeksch kahdahm 71 deenahm, bet meeſas filtuma uſturs til preeksch kahdahm 16 deenahm. Ko nu dariht? Ehd wiſch tahs 100 mahrzinäs galas eelſch 71 deenahm, tad meeſas filtumam 55 deenäs jamirſt badu, jeb ja-eet pee magaſines paleenecht, tas ir jatehre no ſawas paſchäſ meeſas, bet tas newaretu ilgi tå eet; magaſthne pehdigi ſahktu ſchkeebtees un fagruht, tapehz tam tahs 100 mahrzinäs galas buhtu ja-apehd eelſch 16 deenahm un zaur to meeſas uſtura bariba preeksch 55 deenahm ja-ehd par welti, jalaisch zauri ne-isleetata. Tapehz ta buhtu gauschi leela ſlahde, kad zilwels galu ween ehstu; jo wairak kå puſe no tahs taptu tilpat kå ſemê noſweesta tihri par welti. Bet kad kahds ehstu kartupe-lus ween, tad 100 mahrzinäs kartupelu tam dohtu meeſas filtuma uſturu preeksch 26 deenahm, turvreti meeſas baribu til preeksch 7 deenahm. Ko nu dariht? tohs abus lihdſeklus newar alſchfirt, tee jabauda kohpå. Ehstu tas tahs 100 mahrzinäs kartupelu 26 deenäs, tad tam 19 deenäs buhtu japhartriek no filtuma ween, jeb jakobſch no ſawas gatawas meeſas, bet kad ilgi patſ fewi newaretu ehſt, tad tahs 100 mahrzinäs kartupelu buhtu ja-apehd eelſch 7 deenahm, un zaur to preeksch 19 deenahm meeſas filtuma uſtura ja-istehre par welti, janofweeſch kå ſemê. Ram japhartriek no maies ween, tas jan maſak iſſchkehrschi, kå kartupelus ween ehſdamſ, til 15 deenu filtumu uſtura no tahm 100 maies mahrzinahm, bet kad nau-das wehribu ee-wehro un peenem, kå weena mahrzina maies maſſa tilpat daudſ kå diwas mahrzinäs kartupelu, tad kartupelu ehdejs til daudſ labuma ne-iſſchkehrschi kå ſauſos maies ehdejs. Bet wiſleelaku ſlahdi doritu tee, kå ſt no pupahm ween waj ſirneem ween gribetu pahtilt; jo no 100 mahrzinu pupu eelſch 58 deenahm 48 deenäs meeſas bariba taptu par welti istehreta, un no 100 mahrzinahm ſirnu 41 mahrzinäs aifeetu neekös, un tomehr ir daudſ tahdū zilwelu, kå ſew faehd leelu ſlahdi. Tapat ari Latweeſchi wahju taukuputru un maifi ween ehſdami dohmajahs, kå tee wiſlehtaki un taupigaki dſibwojuſchi un tomehr tee til us 100 mahrzinu maies un tilpat daudſ vutraimü, jan kahdas 32 datas no meeſas filtuma uſtura aiflaiduſchi neekös un iſſchkehrduſchi. Tahdā wihsé pee nabageem ſemneekem it ihpafchi wezös vutraſlaikös apſtiprinajees tas fakamswahrdö: Nabags no-ehd fewi par nabagu. Semneeks ſtrahdaja kå pa

pirki pehrdamees; pehz gruhta darba apfehdahs us grahwmales, issstrehba labu kruhji putras un apehda labu galinu mai-ses, jeb isehda leelu bkhodu ar faufeem kartupekeem, pus fil-kes pee tam veekohsdams; zaur to apgruhtinaja fawu meesu un garu; isschkehrda fawu knapu pahrtiku un bij pefpeests pee fmageem darbeem nehsaht fawu fmagu wehderu ar to masu spehku, ko leelaits wehders tam atmets un wehl taya no-haukts par lohpu, par nefahnti. Metruhka tahdu muischkun-gelu, fulainu, dahrneku, wagaru, kas fazija, ka semneeki no nefahntibas tik dauds ehdoht. Patech, nabaga strahdneeki ne-ehd tik dauds no kahra prahita waj isschkehrfchanas preeka, bet winu issalkust, iskahmejusi meesa un dwehfele weenreis pee laba un winas usturam wiswaijadsga kumosa tikusi faka: Ehd nu, ko nu gaudi? ilgi ne-est labu baudijis! nem nuzik war! un tad ari nem zik spehj. Kamehr wehders pilnum pilns. Kad strahd-neeki no kahruma tik dauds ehstu, tad tee takflitu putru tik dauds nestrehbtu, kas nau nekahdi gahrdumi un isschkehrfchanas preeku turedami us fawas buhdami tik pat dauds ne-ehstu.

Kas gruhtus darbus strahda un wahju ehdeenu ehd, tas arween wairak ehdis nelā tas, kas weeglus darbiaus dara un gahrdumus bauta, bet wiswairak optehrehs tas, kas arween ehd to paschu weenu baribu; galu bes maisees, maissi bes aisdara.

No deenischkas baribas tablees un winas isrekhinuma mehs redsejahn, ka lai zilweks no tahm minetahm baribasriktehm ehd, kuru gribedams, galu, pupas, firnus, putraimus, maissi waj kartupetus, arween tahm dauds baribasdakas eet skahdē waj us weenu jeb ohtru puji, tapehz japrasha: ko buhs dariht, lai tahda ehdamischkehrfchanan nenotiktu? Tas ir lehti atbil-deht: Nebuhs neweenu baribu daudfreis ehst weenu paschu, bet ar ween mainiht un pa diwi trihs baudiht kohpā. Bagateem tas ir weegli isdarams, tadehk ka winu galds ir bagataks ar daudsdashadeem ehdeeneem un dauds riktehm us weenu mee-lastu. Nabageem lautineem tas ir gruhtaki; teem jaapeeteek ar weenu rikti, bet tee war kattrreis ehst fawadu un zitadu ehdeenu; asaidā to, launagā zitu un wakarinās atkal zitu ko.

Labas faimneezes jau ir eefahkuschas katu deenu wahriht fawadu ehdeenu un katra malstite doht fawadu rikti, bet tahs to dara dohmadamas, ka arween weenu ebdeenu baudoht, tas apnihkoht ehst. Tahm lai buhtu finams, ka kad ehdeens apnihk ehst un wairs negrib fmalekt, tas ar reebfchanu faka: „Ko tu mani ween tur dsen eekschā? Tur jau manus preefsch-gahjejus bes deenesta atlaisch atkal ahrā, un es waj gahjis negahjis, tik tewi nophuleju, un pats ispuhtu.“ Tahm zitahm, kas katu deenu, un katu reis zitu ehdeenu nau us galda zeh-lufchias, lai ari schee putraswahrdi un kartupetu waj firnu-wahrdi taptu finami, ar to wehlefschanohs, kaut ari winas fawai fai-me dohtu katu deenu un katu ehdeenu laiku fawadu baribu. Kad faimneezes ar ehdeena dohfschanu tāpat mainihs, ka faimneeki ar labibas fehfschanu, weenreis scho, ohttreis to, tad par baribas isschkehrfchanu nebuhis noko baiditees, tad ta ari nenotiks. Muhsu meesa ir ka kahda gudra magasihne, as eeksch fewim taupa tāpat filtuma ka baribas libdsektus, un kad tai kahdreis ko padohd masak, tad ta paleen no ta weza fapasta un nahkofchā reise nem zik spehj, lai to truhkumu wa-retu ispildiht. Bilwelam tik no schahs magafines nebuhis par dauds leeneht, tad ta eefahk sagruht un isdfist.

Ehdeenu mainischana neween issarga no mantas isschkehrfchanas, bet wina ir ari meesai un garam weseliga. Lai tad ari muhsu ehdeeni mainahs; jo wijsa dabā wijsas leetas mi-jahs un mainahs: —

Stahdi barojahs no semes un goisa; lohvi no stahdeem; zilweki no lohpeem un stahdeem; seme no lohpeem un zilwe-keem. Ta wijs eeksch dabas rinki gresschahs no dīshwibas us dīshwibu; no schuhpula tohp sahrks un no sahrka atkal schuh-puls:

Ehfschana un dserfchana ir dwihnumahfas, kuras newar schkirt, tapehz ari es nerunaschu fausu mutu, bet zelschu ir ohtru mahsu us galda, eeksch uhdene, alus, wihna, brandwihna. Uhdens ir weseligs dsehreens, kas slahpes dsefina, firdi atspirs dsefina, wihs ar fahntu baudihts ir ari weseligs garigs dsehreens, kas meesu un garu dīshwina un mundrina; alus ar mehru dseerts ir tāpat weseligs dsehreens, kas zaur fawu pautbaltumu ari baribai ir par palihgu, bet brandwihns ir un paleek negants dsehreens, kas daudseem tohp par launu eeradumu nn tadehk teem nefs launumu us launuma:

1. Brandwihna dsehrejam brandwihngars (alkohol) eeksch meesahm fakrejina tahs pautbaltigas baribas dalaas un schlebmofchanas fulas un jauz schlebmofchanas darbu.

2. Ap dsehraja fungi un firdi un apaksch ahdas apmetahs neweseligi tauki, zaur ko wina waigs isskatahs uspampis un isburbejis.

3. Dsehraja firds reisem par dauds eekarfinata un reisem noslahbinata afnis eedsen eeksch teem fmalkaleem dīshfliu galineem, tapehz wina waigs ir tahds farkans, ka kad tas kwehlotu.

4. Dsehraja kruhfschukambaris preefes ar neweseligeem taukeem, tapehz dwashofchana plaufchōs teek aiskaweta, kas afnis dara farkanas, tapehz wina afnis dabuhn filganu is-fkati, tapehz wina deguns, luhpas un waigs tohp filifarkans.

5. Dsehraja gars ir arween fajuzis un aptumsis, wina juchananaspvehki zekahs un kriht, rohkas eefahk trihzeht un kahjas ne-eet rikti.

6. Dsehrejs ir alkoholā ismirzis, tapehz wina dwashā smird, ka ir mihla seewina no ta atkaypahs un tam nereti preeftahs plauftuslaka, galwasfmadseuslaka, dserfchanas dullums un agra nahwe.

7. Dsehrejs ir fawas dwehfeles un meefas fleptowa; lai Deews katu no tam pasarga un to avalojuschi atgreesch!

Ehfschana muhs dsen pee darba un wina apehd ari muhsu sweedrus, tapehz ehfschanas chemiga finatniba muhsu faimne-zibā katram lohti wajjadsga, ka ta pirma dabas noslebpuma isdibinaschana. Pehz eespehfschanas to te esmu isstabstijis. Gewehrojeet labi deenischkas maisees tabeli un tohs speka, putras un firnuwahrdus! Deews lai fwehti juhsu ehfschanu!

M.

Pee Zelgawas apr. komitejas preefsch **palihdsibas Lahdes** Dezember un Janvar mehnēsi tika eemakkati: no Zelgawas latv. lauku dr. 50 rubl., Mieschohtnes dr. 55 r., Mescha-muischhas dr. 49 r. 58 f., Bauflas latv. dr. 45 r., Cezawas dr. 30 r., Schuhkstes dr. 36 r., Lestenes dr. 14 r. 32 f., Struteles dr. 5 r. 68 f., Zelgawas latv. pilsehta dr. 117 r., Lindes-Birsgales dr. 15 r., Walles dr. 13 r., Jaunpils d. 53 r. 75 f.; Dohbeles latv. dr. 39 r. 64 f. (1/2rbl. pr. Siberijas); Blihdenes dr. 42 r., Sabiles dr. 15 r., Tukuma latv. dr. 25 r., zaur nomu kolekti Zelgawa 209 r., Salahsmuischhas dr. 19 r. 60 f., no Wahnes dr. 17 r.

C. v. Jirfs,
Zelgawas apr. kom. directors.

Andelesweetas atwehrschanā.

Seen. Jelgawās publīkai daru zaur fcho padewigi finamu, la es bes fawem galas skahneem vee tīrus, arī katolu eelā Nr. 3. Gerdon l. nāmā, blakam Bankovsku un Riccop l. l. andeles veetaf, efmu atwehris

desu - pretschu andelesweetu

un la nu pee manim war dabuht wīfas sortes desu, la arī wīfas sortes seenu un sweetu.
Kretnu, gohdigu apdeeneschanu apfohlidams lubdsu mani favas wījadsibas ameilekt.

Ar augstu zeenibu

Kahrlis Stengel's,
flaktermeisters.

Kaltas dselses arklus,

no wīfada leeluma, war dabuht pee

Hansberg, Baufka.

Aptelleschanas teek turpat Baufka, waj arī Jelgavā, Ulfsche funga nāmā, pee Annas wahrtēem, pretim dselszka stanžiā, no Hansberg l. peenemās.

Dīvjuhgu arklis no kaltas dselses, ar kaltas dselses dibsteli 16 rubt.	ar kohla dibsteli . . . 12 rubt.
weenjuhgu " arī " dīvjuhgu arklis ar kohla dibsteli 6 rubt. 75 kap.	weenjuhgu arklis ar naši. ar kohla dibsteli . . . 5 " 75 "
weenjuhgu arklis ar naši. ar kohla dibsteli . . . 5 " 25 "	weenjuhgu arklis bes naši, ar kohla dibsteli . . . 5 " 25 "
kārtojamais arklis, ar kohla dibsteli . . . 7 " —	kārtojamais arklis, ar kohla dibsteli . . . 7 " —

Us pagreheschau teek arī par dselszlu pīsuhihts.

Weziga behrnu aufle

preeskī weena behrna teek melleta. Japeemeldabs Jelgavā, sanakta eelā, pee flohlotāja Bez l. 2

Sirgu tirgi Jelgawā

tīs ikgadus notureti:

8. Februar, pastahw	8 deenas.
15. April,	3 "
12. Juni,	8 "
20. Oktobr,	3 "

Jelgavā.

Weetas pahrzelschanā.

Augstā muischneebai un zeen, publikai zaur fcho daru pāsemigi finamu, la es fawu darba weetu no 1. Februar f. g. efmu pahrzeblis us skrihwer eelū Nr. 5, fawā pāfcha nāmā.

Luhgāmās, lai man lībds fādm fākinkoto ustīzibū arī manā jānājā weetā manim latvīgti usglabatu, apfohlohs us to labako isdarīt wīfus pee manā amata pēderīgobs darbus.

August fischer's,
fedlineeks un ratu buhwetajs.

Labā seemas, zelā preeskī pahrweschanas
peedahwa wīfādū

superfossatu un angleeschu kanumiltus

Ziegleris un heedris,
Rīgā, leelajā pils eelā Nr. 19.

Pebrikones muischā, tuvu pee Leepajas pilsefta, ir
diwi istabas preeskī amatneka jeb dahrneka no
Jurgeom 1876. g. isibrejamas.

No zensures atwehrlehtis. Rīgā, 9. Februar 1876.

Vagare,

kura feewai lohyu cohyschana ir ja-usnemabs, ar la
babm parahdīschana hām war par Jurgeom weetu da
buht Jumpravomūsīchā pee Baufkas. Tamdebt pee
laika japeemeldabs turpat jeb Jelgavā, Knöchela
namā, blakam rāhtusim.

Reprezejees kalejs, las
proht schlofera darbu un maschinu fataisī
schau, ar labām parahdīschana hām (amata-leetas
winsh dabu wīfas no muishas) war vīteitsees
Jumpravomūsīchā pee Baufkas jeb Jelgavā, blakam
rāhtusim, Knöchela namā.

Augstu laimi!

Doboles flohlotāja konferenzes aprastītajam "B. S."
Nr. 4, usfauz R. B. R. P. J. P. J. W. L.
Sch. J. K. J. B. J. A.

No krohna Behrsmūsīchās pagasta teefas teek zaur
fcho finams darbīts, la 23. Februar 1876. g. Mas
Meschamūsīchās Augu Rengu mahjās parahdu debēt,
Kristiaya Rengu mantiba, la: flayji, frebli, feenas
pultstens un teli us wairakfoblišchanu tīls vīrdehtī.

Behrsmūsīchās teefas namā, 31. Janvar 1876.
Preeskīfēhd.: H. Beikman.
Skrihw.: C. Reichmann.

Nupat tika trefcho reis no jauna isdrukatē pee
J. W. Steffenhagen un debla

Ja Deewa - kalpa

Mahrtina Luttera

masais fatkissis

isteikts un issfādrohts
ar svehtu rakstū wahrdēem un ar leela
fatkīša palihgu.

Latweeschu Deewa draudsehm dahwabts var atsfāschā
nas un tīzības apstiprināschau.

Matsa 25 kap.

Schis fatkīmis ir lohti derigs pee
eeswehtijamo behrnu mahzības.

Dabunams
Jelgavā, Vesthorn l. grahmatu-bohdē.

No Rundables pagasta teefas teek zaur fcho finams
darbīts, la eelīch Rundables Brene Schlubbur mah
jām 23. Februar 1876. g. fīgl. gohwīs un dascha
das mīrschāfes leetas wairakfoblišchanu tīls pār
dohtas.

Rundables teefas namā, 5. Februar 1876.
(Nr. 48.) Preeskīfēhd.: C. Besomann.
(S. W.) Leef. Skrihw.: J. Strauting.

! 20 rubl. fudr.

pateizības algas!

Nakti no 5. us 6. Februar tila Dohbels pī
Leelupes diwi fīrgi no rījas issagti. Beens behr
fīrgs, fēchus gadus wezs, widejā leeluma, ar leelu
baltu pleki peerē, un ohts melns fīrgs. astonus ga
dus wezs, ar bultu pleki purnā. Kas var schein
nosagteem fīrgem finu war doht, lai pēteizāhs Doh
beles pagasta teefas.

Kur sem es
lohpī - aissargāschanas beedriba
fawu

gada generassapuszi

noturēhs 26. Februar pulksten 6. wakarā,
pastes eelā Nr. 36, Schirkenhōfera fāhle.

Brihv weefus ar direkzījas ameilefchanu zewest.

Jelgavā, 9. Februar 1876.

Direkzīja.

Drukāts pee J. W. Steffenhagen un debla.
Tē kālt peelikums: (Bāsnīcas un skohlas finas).

Basnizas un skrohlas simas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena fristiba.

Nahditajs: Sīnas. Kabds wahds vahr kafseftahm. Pahrskata var ewang, basnījas mīšonēs darbu pēc paganeem. Basnījas sīnas par Zelgawas latwesēdu pīfēhta draudsi 1875. Atvadīschana habs us kafseftas. Prekfēsh luteru valībīstības lahdēs dāhwānas fāremtas. Prekfēsh Zelgawas latw. kuīmehm. st.

Gingers.

No Dohbeles. 7. un 8. Janwar noturejahm Dohbele
fuwu 30. fapulzi, us kuru 27 skohlotaji un 4 mahzitaji bij
fanahkluschi. Wispirms par to aprunajahs, kas buhtu da-
rams, lai draudses nahktu pee labakas dseedaschanas bañizâ.
Dseed wehl dauds draudses tohs meldinus ribi jo raibi ar
nederigahm lohzishanahm un pahrgrohifshanahm. Mahzitaji
un ehrgeleeli, dseedataji un ziti dseedaschanas prateji gan
wehlahs, lai ta dseed, ka tee meldini no pañcha eesfahkuma fa-
rakstiti, bet draudsei tee ne-israibotee meldini nepatihk. Kas
riktigohs wez un nezohs meldinus dseed, tohs fauz par Lei-
schu nabageem. Ar riñtigo meldinu dseedaschanu weiksees,
kad draudse atsihs, ka tee fkan labaki neka tee fajaukee un
par dauds islohzitee. Kad draudse ar lehnaku balsi dseedadama
usmanigaki klausfees us ehrgelehm un us teem, kas riñtigi
proht dseedah. Kad us ehrgelehm nespohlehs meldinu ar wi-
seem 4 balsihm, bet tik meldina pirmo balsi (unisono). Kad
eesfahkumâ tahdus meldinus mahzisees, kas draudsei nau pa-
sifstami, jo tad draudse eeradihs usklausfees un ar lehnaku
balsi dseedah. Kad ahtraki dseedahs, lai nau wałas meldi-
nus daschadi lohzicht. Jeram, ka us preekschu zaur jaunajeem
skohlas likumeem ari skohlas wairak meldinus eemahzisees,
neka lihds schim. Ar preeku peeminu tahs manim sinamas
draudses, kur pehz Punshela dseed: Ahrlawâ, Mas-Irbê (Dun-
dagâ), Sabilâ, Wahne, Semîte, Sahtos, Strutelâ, Tawn-
pile, Lestenê, Dschuhkstê. Jo labi eijoht ar dseedaschanu
par dascheem gabaleem Augsfchsemê, it ihpaschi ap Schepili,
Sunafki un Dignaju. Tur wezi un jauni neween bañizâ,
bet ari mahjas pehz Punshela dseedoht. — No zeen. Bielen-
stein mahzitaja luhdsamees padohmus par tagadejo Latweeschu
ortografiju. Pebz zeen. Bielenstein f. dohmahm buhtu dubult-
neeki atmetami, tik faweenotôs wahrdôs (composita), pee
l, m, n, r, un pee tahdeem, kas no fwechâs walodas pee-
nemti tee buhtu naturami. Par garinaschanas sihmi buhtu
paturams h jeb gulofsha strihpina. — Kaut kahdas zitas sih-
mes preeksch tam bruhkeht, padaritu tik leelakus raibumus.
Preeksch ds., dsh., sch., sch un tsch nebuhtu jagudro jaunas
weenlahfchu sihmes. Zeen. Blihdenes mahz. schultahta fungs
Böltcher, pasneedsa mums jo teizamas sinas par jaunajeem
skohlas likumeem, par skohlas russu eerikteschanu, par mah-
zibas stundahm ar weenu un wairak klasfham u. t. j. pr. Us
zeen. schultahta funga waizaschanu, woj mehs ari Kursemes
skohlotaju wiñpahrigi fapulzi wehletohs, atvildejahm wiñi
weenprahrtigi, ka to labprahrt gribetum, lai to schowafar Zel-
gawâ par žunu deenahm noturetu. Zeen. schultahta f. ap-

sohlijahs ar zitu konferentschu preeskchuekeem par scho leetu
fasinotees un kad ari schee to wehletohs, tad Kursemes skohlo-
taju wišpahrigu sapulgi Zelgawā natureht. Zeen. schulrahta
lungs, zeen. Bielenstein mahz. un daschi no muhſu konferenzes
skohl. apnehmahs rakstus preeskch wišpahrigas konferenzes fa-
gatawoht. Muhſu nahkoſcha konferenze buhs 14. un 15. Mai
Renges muischas skohla, Jaunpils kīrpēhle.

Preefsch Widsemes jaunzelamas ohtras lauku gimnasijsas skohlas tohp neween Zehfis un Walka, bet ari Walmeeres pilsehts ka ihsti deriga weetina ustenzinata. Walmarneeki no-rahda us weenu jaunu labumu. Schini laikā tilfchoht tur ta 1 werstu no Walmeera attahlu stahwoscha Raugermuischa paherdehta. Leelahs muischas ekas buhotoht it weegli preefsch gimnasijsas skohlas eeriktehm pahrtaijamas.

Tehrpatas universitetē Janwara mehnesī tika no jauna usnemti 79 studenti. No scheem studeerehs par mahzitajeem 4, par daktereem 17, jurisprudensi 19, walodas un wehsturi 13, par aptekereem 16, dabas gudribas 10. Pawisam studentu skaits ir 852 (starp teem teologu 95, juristu 197, medizineru 352 u. z.)

Breifsch Tehnycas universitetes ustura 1876. gadam ir
no frobna atvehleti 233.719 rubli 45 kav.

No Pehterburgas. Skohlu ministerijai ir padohms preelschā liiks eetaisiht leelu gimnastikas jeb wingrofchanas skohlu, kur skohlotaji un skohlotajas tohp ismazhilti, kā schihes turnīkunstes war tahlak mahzilti.

Kalzenawâ skohlenu skaits ta wairojees, ka ar lihdsfchi-nigo walssskohlu, kas pee draudses skohlas 1869. g. tika peebuhweta, wairs nepeeteek. Zeen. dñimtleelskungs un bas-nizas preefschneeks v. Brümmer jau 1873. g. preefsch walss-skohlas schkinkoja 11 dahlderu leelu Gribanu mahju. Tur nu ir nospreests schini gadâ zelt walssskohlas mahju. Zeen. leelskungs apfohljahs waijadfigus kohlus, schkindetus un weenu dalu keegetu bes kahdas atlhdnsafchanas doht. Pee skohlas mahjas zelschanas fabeedrojahs Wez-Kalznaweeschi, Jaun-Kalznaweeschi un Kalznawas mahzitaja loundis. Kohki un laba dala alminu jau peewesta. Lai jaunâ skohlas mahjâ buhtu kahrtiga un ruhmiga eerikte, ir zeen. leelskungs labu risi isgahdajis un ruhmi preefsch 100 behrneem aprekhinajis. Mahja buhs no almineem un 16 afis gara un 8 afis plata.

No Pehterburgas raksta, ka ministerija esoht skaidru atbildu isdewusi, ka laukskohlotaju palihgi ir tāpat kā laukskohlotaji pažīhi no frontes deenesta atswabinati, jo wini ir tāpat kā fcho amatu sataisīti un kalpo tai pažchai leetai. Saaprohtamē kā wineem tāpat kā ziteem skohlotajeem ir japeenej pee kara deenesta komisiones fawās leezibas ūhmes, ka stahw amatā.

Preefsch Siberijas jaunahs uniwersitetes Tomskâ kahds selta masgatuwas ihpachneeks Zibelski ir dahwinajis 100 tuhkfst. rublu. Tahda dahwana gan leezina, ka wihrat skohlas leeta ir lohti dahrga un mihsa.

Misiones lapas (isdohtas ar Verdawas mision. beedribas valihdsibu) isnahk us preefschu 6 reis par gadu, arween ya 2 lapahm. Kas tahs us preefschu atkal gribehs lasift, lai us-dohdahs pee Kalzenawas mahzitaja (Pastor Döbner in Kalzenau pr. Wenden) jeb zaur sawu draudses mahzitaju turp to finu nolaisch, tad tahs lapas no Leipzigas ar pastu tiks pehz adre-sehm peesuhtitas. Usdohtees war ari Rihgâ Stieda un Rostoski k. grahmatu bohdè. Makja par wisu gadu ir 25 kap.

Kahds wahrdas par Kapfehtahm.

Negribu te aishnemt wezu laiku kapus pee tahm daschadahm senatnes tautahm pa tahlahm semehm, negribu runaht par Egiptes lepnajahm piramidehm, kas gadu tuhkfosthus rahda, ka senatnes behrni sawu tehnu kapu weetinas puschoja, gribu schoreis palikt pee muhsu paschu kapeem un kahdu wahrdinu par to runaht, ka tad pee mums schihs swehtas kapu weetinas tohp lohptas. Jaunakds laikds gan nu, kur ween kahdus jaunus kapus eerilte, tur tohs mehdî glihti ar akminu wallem apwilktas.

Waretu te daschas draudses pee wahrda peesaukt, kas no ruhpigeem waldineekem pamudinalas weena dsenahs par ohtru scho darbu glihti isdariht. Bet pee tahs eelshkigas apkohpschanas wehl gandrihs wisur stipri truhkfst. Lepnas, dahrgas peeminas sühmes gan retais spehj tai weetinai zelt, kur wina mihsch tehws, mahte, brahlis waj mahsa dus, bet tik dauds tatschu katis spehtu, to semes kalmuin jauku un pa-augstu usmest un to semes kohpinu ar welenahm aplikt. Zik dascham tas nemas ari nenahktohs wehl gruhti, kahdus kohzinkus waj jaukuma kruhminus apstahdiht, waj pulites usdehsticht. Bet tas par dauds reti atrohdams. Kad kas pilsehtu kapus ir redsejis un tad met sawas azis us tahm kapfehtahmus laukeem, tad gan wina firds it skumiga paleek, ka us scho leetu kaudihm wehl it nezik prahs nau wehrees, ka wehl lohti retas tahs draudses, kurâs atrohd ihsti jauki puschkotas mihtu peederigu kapu weetinas. Mehs nerunajam no leetahm, kas tik ar leelu mantu buhtu isdaramas, bet zik tahlu ari mehs nabagaki kaudis to spehjam, tas tatschu buhtu darams. Zik daschu reis redsam peederigus pee tahs israktas bedrites, kur to wisu dahrgako guldina, lihds nahwei noskumusibus, tee nespohj no schi smilshu kalmina, kas dahrgus kaulius feds, atraisites, tee to flazina ar fa-wahm afarahm un pehz nezik gadeem, teem pascheem pakal-nekeem wehl dsihwojoh, ta kalmina weeta ir palaista un ne-apkohpta, krusinsch stahw schlikhi waj nosuhfis, smilshu kalminsch no wehja isgrausts, ka negribahs ne fwescham tur brihtianu paluhkoh.

va pasauli bijuschi un mahjâ pahrnahkuschi nespohj wairs ne to weetinu astraft, nei isschikt sawa mihsa kapu no ziteem. Nahk atkal ziti, rohk jaunas bedres, razeji gan atrohd dehlu galabus un kaulus, bet negribedami usfahstu darbu puhe at-mest, isswaida tahs usraktas atlitas un strahda sawu darbu us preefschu. Latweeschi mihs no firds sawas kapu weetinas, wini mihs no-eet us tahm dusas weetinahm un tur svehtas dohmâs brihtinus wadiht — nu tad lai ari parahda wifem redsoht; ka ta mihestiba nau kuhtra, rohku pazilaht un kahju patezinah, ka war schihs weetinas glihti apkohptas redseht, kur pascham un zitam ir preefs brihtianu pabuht. Bet negribu tif dauds par muhsu jaunakahs pa-audses kapeem schelotees, zeru, ka ar austoschu gaismu, ar firschu isglithofschamu ari jo drihs radisees un pee-augs tas prahs us schahdu weetinu glihtu apkohpschanu. Bet weenu ohtru leetu te gribetu wehl ihfumâ peemineht. Tahs ir tahs wezahs, jau peeraktahs kapfehtas, dascha jau wairak gadu simtu wezas. Pastarpam ir jauni kapi waj nu peelaisti klah, waj fewischki ustaisiti, bet wezee stahw ka putnu beedeklis ar faktituschu fehtu jeb israfatu walliti. Lohpi staiga pa wirsu un zubkas rakna un mehflo tahs weetinas, kas reis tapa svehtitas par svehtu dusas weetinu, kur acharu strumes pluhda pee kapu malinahm. Za-tee tehwi fens wahrgu laikos nespohj schihs weetas pastah-wigaki uskohpt, waj tad nu winu behrni, kas tagad zitadâ laime un spehka miht, newaretu to behrnu firdi rahdibt, ka tee kad ne wairak schihs weetas waj nu zaur semes walli waj zitadi no tam pasarga, ka lohpi pa tahm weetahm lai neminge. Tu fainneeks, kas tu tagad preezigs sawu labi apkohptu mahjinu waldi, waj tem tas war tik gruhti nahktees, gohdam peekohpt to kapfehtu, kur tan tehws un tehwa tehwus dus, kas wisi sawus fweedrus ir lihdinajuschi, lai ta weetina festu, us kurâs tu tagad bagatus auglus krahji? Turi schohs tehwus un mahtes zeena, kad ari wini jau fen semite dus, lai tawi pehznahkami sin ari towu kapa kalmuin apkohpt. Un kur ari buhtu kahdas jau labi fen astahdas kapfehtas, waj nebuhtu tas jauki un turklaht deesgan weegli isdarams, kad apraktu labi dsitu grahwi un tahs semes eelshkupse halaute, un tad par wisu kapu wirsu, kur kalmuin nau wairs isschikrami, apstahditu wifadus kohkus. Schee kohki us labu ilgu laiku schihs weetinahm dohtu to drohshibu, ka tahs paleek norah-ditas par dusas weetinahm. Gribiju zaur schihs rindinahm lasitaju ewehribu dauds mas us tahm weetinahm pazilaht, kas mums wifem lai ir un paleek dahrgas.

A. R.

Pahrskata par ewang. basnizas misiones darbu pee paganeem

dohs lasitajeem schihs divi tablees. 1) Pirma tablee issrahda, ka tahs kristigas walstis pee misiones darba dalibu nem:

Staciones.	Articuli si	Skoleti.	Isdohsch.
onari.			dahid.

Bahzu mision.	298.	502.	127,414.	27,682.	713,334
(ar Schweizes m.)					
Englantes m.	860.	1060.	1116,227.	301,682.	4100,587
Amerikas m.	311.	460.	183,571.	44,207.	2373,599
Holandeesch. m.	37.	43..	87,226.	10,722.	125,190
Frantschu m.	14.	22.	14,000.	2,735.	58,400
Seemeiki m.	39.	45.	8,836.	2,190.	11,333

kohpa 1559. 2132. 1537,074. 389,218. 7389,443

2) Ohtra tafele istrahda, kā ar to misiones darbu paganu semēš stahw:

Afrikâ	Staziones.	Misionari.	Kristiti.	Scholenti.
Wakar-Afrikâ	112.	131.	64,640.	38,907.
Deenw.-Afrikâ	264.	366.	124,848.	27,504.
Riht.-Afrikâ (ar Madagaskar)	36.	63.	283,204.	25,484.
	kohpâ 412.	560.	472,092.	91,895.
Afrijâ.				
Turkös, Egipz. un Persijâ	51.	94.	25,614.	12,411.
Indijâ	368.	574.	229,135.	115,735.
Zeilonâ	90.	83.	23,088.	19,142.
Pakist.-Indijâ un Salâs	71.	109.	150,869.	16,786.
Kîhnâ u. Japanâ	114.	216.	20,684.	4,115.
	kohpâ 694.	1076.	449,390.	168,189.
Australijâ				
Amerikâ.	104.	118.	263,556.	73,673.
Seemei-Amerikâ	131.	141.	43,723.	6,703.
Wakar-Indijâ	215.	229.	308,260.	48,600.
Deenwid.-Amerikâ	3.	5.	53.	30.
	kohpâ 349.	375.	352,036.	55,333.
Eiropâ.				
Laplandê	—	—	— — —	128.

wisföhpå 1559. 2132. 1.537,074. 389,218.

Daschu reis dsird weenu un ohtru brihnamees, ka ar to misiones darbu wehl tik mas weizahs. Un pa dalai tas ari gan ta ir. Wehl ir tahlu tas gala mehrkis, prohti neween tik un tik tuhlfloschus, bet wifas tautas west pee Jesus Kristus. Afrijâ dñishwo kahdi 780 milioni zilweku un tur wehl tik kahdi 450 tuhlfloschi no turenem paganeem ir par kristigeem palikuschi, tas ir zaute zaurim no 1700 tik pa 1. Starp Afrikas 203 milioneem nebuhs wehl pilns $\frac{1}{2}$ milions kristigu. Schee flaiti jau norahda, ka wifâ dedsibâ tas darbs wehl ir us preekschu jawed. Ta plaujama ir dauds, bet mas to strahdneku, kaut gan ari winu flaits tagad ir no ewang. basnijas puses ween jau pahri par 2100.

Bet ne-aismirfisim ari to, ka tas darbs ir tik nesen ar ihstu dedsibū usnemts. Gan jau preefsch 170 gadeem (29. November 1705. g.) w ahžu misionars Ziegenbalk aisbrauza no Kopenagenas us Indiju, bet nahža pehz tam atkal laiki, kur ščis darbs gandrihs pawifam bij apstahjeeš. Ap 1795. gadu wišpirms Englantē sahla us īcho svehtu darbu atkal kā no jauna mohstes. Tā tad war fazīht, ka ewangeliskas basnīzas darbs nau wezaks kā 80 gadus un preefsch tik iħsa laika nau wiš tee augti tik masi fauzami. Pa wiſahm tahm misiones draudsitehm buhs tagad jau wairak kā $1\frac{1}{2}$ milioni dweħfeles, kas no paganeem pee Kristus atgreesus thees, tas ir wairak nekā eedfiwhotaju pa wiſu Bidsemi un Kursemi kohpā. Kad fasskaita pa wiſahm paganu semehm to skohlas behru skaitu, kas misionaru skohlās tohyp pee gaismas westi, tad isnahk, ka skohlenu buhs 15 reis tik dauds, nekā isg. pa wiſahm Kursemes skohlahm kohpā skohlenu bija.

Daschi mehds wifadas wainas laſht pee teem atgreesteem pagneem, bet kapehz grib wirus mehroht ar pawisam zitadu

mehru neka tohs kristigus muhsu paschu draudses mehro? Un ja tur ari schahdi tahdi melni pleki wehl deesgan buhs atrohdami, waj nau tur paschi kristigee Eiropeeschi pee tam wainigi, kas andeles- un fints zitats darischanas eet tur us tahm paganu malahm un kaut gan Kristus wahrdi nef, bet schim wahrdam ar sawu dsihwoschanu nedara wis gohdu, ta ka pee tam veedaujahs zik dascha paganu dwehfele? Waj war to misionei pahrmeist? Kapehz misiones darbs us Madagaskar falas, us Deenwidus ozeana falahm, u. z. stahw pilnos seedos? Tapehz, ka tur laudis nau dabujuji jaukt ta daudskahrt netikla un grehziga isturefchanahs no paschu kristigu pufes. Tahlat ari fakam to:

Ar tahm misiones dahwanahm, ko kristigas draudses fahmet, tohp ari deesgan taupigi dñishwohts. Kä redsejahm, no wifahm wahzu misionehm tika beidsamajä gadâ famesti 713 tuhkfst. dahlderi. No tam nu tika Wahzsemê ween ustureti 7 leeli misionee nami ar wifeeem wadoneem un skohlotajem, us 298 stazionehm tika eklas waj jaunbuhwetas waj uskohytas un no ta atlikuma waijadseja wehl 500 misionareem ar wifeeem winu peederigeem un palihgeem pahrtikt. Kad weens misionars eet tur Indijas degoschâ faulé sawu muhschu wadiht, jeb us drudschu pilnajahm Afrikas kraftwarehm, tad gan winu turp newesk wis laiziga pelna un weegla maiise, nei to ari kas tam spehj tur sneegt. Ari tur paganu semës wiß tee dauids mas mahziti misionari spehru fims zitus amatus kohpt, kas teem weeglaku un pilnigaku maiisi dohtu, neka kad tee sawu muhschu nodohd s'wehtas misiones dorbam. Tapehz lai ne-ap-grehkojahs neweens runadams no misionaru weeglahm dee-nahm.

Ta nauda, lo us fw. misiones leetu nodohd, nef gan pahr
pahrim fawus auglus. Jau waretum wispirms jautaht,
kursch spehj nospreest, zik dahrga ir pat weena zilweka dweh-
fele, kas no muhschigas tumfibas tohp israuta? Bet neruna-
sim schoreis no tam, luhlosim tik us teem skohlas behrneem,
kas tais misionaru skohlas tohp audsinati un mahziti. Winu
skaitis ir pee 400 tuhkf. Lai nem tik to taksi, lo Eiropas
walstis skohlas, skohlotaji paschi un wiss skohlas usturs
malka, tad schee 400 tuhkf. skohlas behrnu ween pee mumus
malkatu wairak neka tagad wiss tas misiones darbs kohpa,
kur neween behrni tohp skohloti, bet tuhkfoschu tuhkfosci tai
pestischanas zelâ westi un ustureti. Ta tad war gan fazihit,
ka labakas isleetaschanas tahm naudas dahwanahm newar
wehlekes, ka to pee fw. misiones darba. Tapebz Juhs
Deewa walstibas draugi, kas Juhs suhdseetees „Tawa wal-
stiba lai nah!“ tureet atwehrtas tahs sirdis un rohkas alla-
schin ari us scho swehtu darbu.

Basnizas sūnas par Jelgavas latveeschu pil-
ſehta drāndi 1875. gadā.

Jelgawas latw. pilf. draudsei kohpā ar to leelu Jelgawas latw. Kīrspehles draudsi tik ir weena pati basniza, pr. ta Annas basniza, kas jau preefsch weenas no fchahm draudsehm par masu. Swebtdeenas deewakalposchanas tad nu fā eedalitas, ka pilfehtneeki pee biktē eet un fw. wakarehdeenu bauda no 7.—9. no rihta, tad no 9.—2. Kīrspehles draudse notur

fawu pilnigu deewakalposchanu, un no 2.—4. pehz pusdeenas atkal pilsehtneeki. Pilsehta draudsei rudens un seemas laikā teek treshdeenās, 6. wakarā, bihbel. un misiones stundas turetas. Pee Annas basnizas veeder leela basnizas skohla ar ihpaschahm sehnu un meitu klahem, kur wifas mahzibas wahzu walodā teek dohtas; finams ka behrnu mahtes waloda ari teek kohpta. Scho skohlu apmekle 160 lihds 200 behrni par gadu. Rubeni mahzitajs fawai draudsei no preefsch tam, gan paschā draudse, gan pee schehlsfirdigeem kungeem falasitahm dahwanahm atwehra ihretā kohrteli latw. seemas skohlu, kur tahdi behrni, (aprohtams latveeschu walodā) skohlu ar rohn, kas wasarā us laukeem par ganeem isdohti, jeb pee mestereem strahda, tik seemā war skohlā eet, tamdehl ari basnizas skohlā newar usnemti tikt. Jau pirmā seemā pee 40 behrni scho skohlu apmekle.

1875. gadā Jelg. latw. vilf. draudse peedsim a 250 behrni, starp scheem 24 ahrlaulibā, 7 nedsihwi un 4 dwihnišu pahri. Geswehtiti tika pawarfā 55 behrni latviski un rudenī 27 behrni wahziski, kohpā 82. Deew galdeeku bija 7004, pr. 2878 wihrischki un 4126 feewischki; 118 dabuja Deewa maiši us flimneku gultas. Uffaukti tapa 148 pahri, no scheem laulati 136; pee 2 pahreem bija bruhgtgani freewu un pee 10 pahreem katoļu tizibā. Nomira 245 zilweki, pr. 16 wihrischki un 129 feewischki; starp scheem bija 41 prezehts, 26 atraitni, 14 neprezeti, 1 atschkirta feewa un 163 behrni. No scheem 1 noslihka, 1 usdelszeka tika fabraukts, 1 nositahs krihtoht un 1 noschahwahs tihschi.

Annas basnizas skohlā dabuja brihwskohlu 55 behrni, par kureem ta skohlas nauda tika aismakfata no tahm dahwanahm, ko deewgaldneeki samet spahrlastite, kas fwehtdeenas rihtos pee basnizas durwihm nolikta.

No latw. pilsehta draudses 1875. gadā tapa dahwanas famestas preefsch nabageem 6 rubl. 42 kap., preefsch eewaino-teem Herzegowineescheem 1 rub. 50 kap., preefsch juhras briesmās kritischo lugineku glahbschanas beedribas 17 rubl. 38 kap., preefsch Jelg. draudses kohpschanas 18 rub. 44 kap., preefsch masu behrnu skohlas 2 rub., preefsch latw. seemas skohlas 49 rub. 8 kap., preefsch brihwskohneekeem Annas basnizas skohlā 79 rubl. 60^{1/2} kap., preefsch Jelg. latw. kurlmehmu skohlas 100 rubl., preefsch weena behrna ustureschanas kurlmehmu skohlā wehl 13 rub., preefsch basnizas kurnamo 44 r. 67^{1/2} kap., preefsch basnizas fwezehm 6 rub. 40 kap., preefsch paganu misiones 62 rub. 40 kap., preefsch Juhdu misiones 41 rubl. 69 kap., preefsch bihbelbeedribas 21 rub. 50 kap. un preefsch palihdsibas lahdes 117 rub., pawifam 581 rub. 9 kap. Wifas schahs dahwanas fawās noteiktās weetās eemakfatas, par ko waj latw. awises jeb ari katru beedriba fawās gada finās kwiteere.

R. S.

Altwadishanahs us kapsehtas.*)

Meld. No debeihm buhs man atmest.

Ar Deewu mihti wezaki,
Ar Deewu mihti brahlischki,

* Sazerejīs fawās īrdsklumjās tehwās, kas nesen diwi mihtus behenianus Deewa rohla apakat devis. Lai ta Kunga meers fweizina tāhs noskusmashas wezaku firdis un zaur fchihm rindinahm ari daschu zitu fredi. Redakcija.

Ar Deewu wifiradini,
Ar Deewu, kas muhs mihlejschi!

Scheit atnefeet muhs guldinah.
Us augšchanu eeksh muhschibas; — .
Mums debes mahjās dala tohp — —
Kur engelischu rohkas kohp. —

Tapehz, tehwās, mahte, neradeet,
Jo drihs pee mums ar' nonahkfeet.
Kur kohpā buhsm muhschibā
Un Jesu Kristu flawesim.

Tur muhschibā mehs isaugsim
Un Deewam flawu dseedafim
Ar wifeem svechteem aissgabj'scheem
Apustukeem un praweescheem.

Al nu tad, mihi behrnini,
Tai svehtā Deewa dahrīā
Juhā abi saldi dufeeteet,
Muhs wezakus fagaidifeet! —

J. B.

Preefsch Intern palihdsibas lahdes, Pilstenes prahwesta aprinkī eeksh teem gadeem 1874 un 1875 dahwanas ir falasitas:

	1874.	1875.
1) No Ahrlawas dr.	2 r. 23 l.	2 r. 43 l.
2) " Nisputes dr.	4 " 35 "	6 " 20 "
3) " Dundagas dr.	— " — "	7 " — "
4) " Ghdoles dr.	— " — "	24 " — "
5) " Landes un Ufchawas dr. .	50 " — "	45 " — "
6) " Mag-Ceres dr.	6 " — "	— " — "
7) " Pilstenes dr.	11 " 18 "	17 " — "
8) " Bohpes un Kindes dr. .	25 " — "	23 " — "
9) " Puses dr.	30 " — "	21 " — "
10) " Sakas dr.	12 " — "	11 " — "
11) " Sleħkas dr.	7 " — "	3 " — "
12) " Ugahles dr.	5 " — "	5 " — "
13) " Wentepils dr.	44 " — "	54 " — "
14) " Zihrawas dr.	10 " — "	13 " — "
	kohpā . 206 r. 76 r. 231 l. 63 l.	

U. Hillner,
Pilstenes prahwests.

Preefsch Jelgawas latw. kurlmehmo skohlas eemakfati:

no Muishazeemas un Nemtes dr.	4 rub. — kap.
" Sabiles dr.	10 " — "
" Sesawas dr.	85 " — "
" Baufkas wahzu dr.	10 " — "
" Preekules un Aſites dr.	26 " — "
" Dalbes un Klihwas dr.	3 " 50 "
	kohpā . 138 rub. 50 kap.

Jelgawā, 21. Janvar 1875.

Mahz. R. Schulz,
kurlm. skohl. direkt. no Kurz. vuses.

Latw. Awišchu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Drukāts pee J. W. Steffenhagen un debla.